

دکتر امیر هوشنگ امینی

با باغستان های سیب کشور را به خشکستان تبدیل نکنید!

به نظر می رسد پیش از ورود به اصل سخن ماه این شماره خبرنامه که در واقع گفتاری کوتاه درباره رفتار اقتصادی اگر نه کل، اما برخی کارآفرین هائی می باشد که دانسته یا ندانسته سود خویش ردرزبان کشور می جویند، از این رو بنا به اشاره، دانسته یا ندانسته، با آبکش کردن کشور در حال تخریب محیط زیست، منابع آب و تبدیل کشور به خشکستان می باشند که در طول تاریخ چند هزارساله کشو در هیچ تاختی نزدیک به آن هم وجود نداشته است. از این رو نگارنده به حکم وظیفه و خرد رایج، خود را ملزم به ادای هشدار و یادآوری این معنا می دانم که: در چنددهه اخیر به دلیل نبود برنامه و نظارت بر فعالیت های اقتصادی به ویژه تولیدی، اعم از کشاورزی و صنعتی، و به نقل از دکتر محمدعلی احمدی کارشناس برجسته بخش آب، و سردادن شعارهای پوپولیستی عوام فریبانه: "گندم بکارید، اسقلال درو کنید" و آزاد سازی فعالیت های زراعی، باغداری و صنعتی و افزایش جمعیت و چندین برابر شدن آب شرب مصرف شهری، شوربختانه کشور به آب کشی تمام عیار و خشکستانی که مردم و دولت هر دو در برقراری آن سهیم بودند تبدیل شده است. هر چند در این ماجرای اسفناک تاریخی، دولت و کارگزاران اداره امور مربوط به لحاظ جایگاه قانونی خود بیشترین سهم را داشته اند.

به هر روی، در حالی که بنا به دلایل مورد اشاره و بیشتر سودجویانه، چنان تیشه به ریشه محیط زیست، اکوسیستم و اقتصاد کشور زده شده است که به نظر نمی رسد به سادگی، و به طور کلی بتوان آن را جبران کرد، با نهایت ناسف گفته می شود که در حال حاضر برخی کارآفرینان بنام کشور دانسته یا ندانسته که چندان تفاوتی هم بر آن مترتب نیست، در وضعیتی که گفته شد به چه دلیل ایجاد شده است، و به سبب کاستی های جبران ناپذیر آب و منابع مربوط که خشکستان شدن کشور را سبب شده است، به درستی گفته می شود که بدون تردید، دولت باتکیه بر اساس اصول و مبانی دانش اداره امور مکلف خواهد بود به فوریت دهانه کلیه چاه های فاقد مجوز و دست کم سه چهارم چاه های حفر شده قانونی را که رقم آن در سالهای اخیر به بیش از یک میلیون حلقه افزایش یافته است، - آنهم در برابر ۴۵۰۰۰ حلقه چاه تامین کننده آب مورد نیاز کشور در سال های قبل از انقلاب، مسدود نماید و صد البته با ارائه فوری الگوی ویژه زراعت و باغداری، و آبیاری قطره ای متناسب با شرایط حاکم.

در چنین شرایطی گفته می شود که برخی کارآفرینان بخش خصوصی آگاه از واقعیت های زنده و ملموس برقرار در این زمینه و زیان های متوجه کشور، تنها به دنبال سود خیس و زیان کشور در برخی استان های کشور از جمله آذربایجان شرقی، گیلان و مازندران با خرید و جمع آراضی زراعی برخی خرده مالکان مستاصل به دنبال برپایی باغستان های چند صد هکتاری تولید سیب می باشند. زیرا در برابر صادرات سیب تولیدی می توانند موزوارد کنند، بنابراین روشن است که ایجاد باغستان های چند صد هکتاری سیب برای آنها سود فراوان و دو سویه دارد، اما به جرات به تخریب و نابودی کشور منجر خواهد شد. بنابراین به عنوان سخن پایانی، هیچ استدلالی مخالف با این نظر که در تاریخ تحولات اقتصادی کشور ثبت و بجا خواهد ماند، نه پذیرفتنی است و نه حتما درخور شنیدن.

صدور مجوز باغداری و تولید سیب، وتولیداتی از این نوع مستلزم حفر چاه و مصرف دو چندان آب خواهد بود، که بنا به اشاره منجر به خشکستان شدن مطلق کشور خواهد شد .

* * * * *

*-به نقل از گزارش ویژه این شماره با عنوان بخش هایی ازگفت وگو بادکترمحمدعلی حامدی، "کارشناس برجسته بخش آب درباره : "دریاچه ارومیه چرا خشک شد ؟" که به عنوان گزارش ویژه این شماره خبرنامه ارائه شده است.

اخبار کوتاه اتاق ها

خبر کوتاه اتاق ایران

اخبار کوتاه اتاق ایران و انگلیس اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان

اخبار کوتاه اتاق ایران:

صمد حسنزاده رئیس اتاق بازرگانی ایران شد

به گزارش خبرگزاری ایرنا ،صمد حسنزاده با کسب ۲۰۸ رای هیات نمایندگان اتاق ایران، برای مدت چهار سال به عنوان رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران انتخاب شد.

نشست هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با دستور کار انتخاب مجدد رئیس برگزار شد. از میان ۲۱ متقاضی تایید صلاحیت شده، رای گیری انجام شد.

در این میان چهار نفر از جمله صمد حسنزاده، مجتبی غیابی، احد عظیمزاده و فرج اله معماری

خبرنامه شماره 144 ویژه بهمن ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

نامزد باقی ماندند و ۱۷ نفر انصراف خود را به انجمن نظارت بر انتخابات تسلیم کردند. صمد حسن زاده با حضور ۴۱۲ نفر از ۴۹۸ عضو هیات نمایندگان دوره دهم در لحظه رای گیری با ۲۰۸ رای به عنوان رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران انتخاب شد. همچنین فرج اله معماری با ۱۸۱ رای، احد عظیم زاده با ۱۵ رای، مجتبی غیابی با پنج رای به ترتیب دوم تا چهارم شدند.

بر اساس این گزارش، حسین سلاح ورزی صبح روز انتخابات کتبا اعلام کرده بود که به معماری رای بدهید، اما اعضای اتاق بازرگانی تصمیم بر تغییر رویه مسیر گرفتند

پیش از این محمدرضا بهرامن، محسن بهرامی ارض اقدس، محمود تولائی، محمود تهی دست، حسین پیرموذن، صمد حسن زاده، حمیدرضا صالحی سلمی، امیر عادل طاهرخانی، علی اکبر عبدالملکی، احد عظیم زاده، علی فرشاد پور، قدیر قیافه، قاسم کریمی، خورشید گزدرازی، فرج اله معماری، سید مصطفی موسوی، عبدالله مهاجر دارابی و جعفر نیکزاد افراد تایید صلاحیت شده برای جایگاه ریاست بودند.

همچنین با انتخاب حسن زاده به عنوان رئیس که پیش از این نایب رئیس سوم هیات ریسه اتاق بازرگانی بود، انتخابات مجددی برای این جایگاه برگزار شد که از میان ۲۰ نفر متقاضیان تایید صلاحیت شده باقی مانده برای این نشست چهار نفر از جمله خورشید گزدرازی، علی اکبر عبدالملکی، محمود تولائی و حسین پیرموذن نامزد کرسی نایب ریسی شدند.

اخبار کوتاه اتاق ایران و انگلیس

برگزاری جلسه ماهانه هیات مدیره اتاق مشترک ایران و انگلیس

دویست و سی و سومین جلسه ماهانه اتاق مشترک بازرگانی و صنایع و معادن ایران و انگلیس راس ساعت ۱۵ سه شنبه چهارم بهمن ۱۴۹۲ با حضور آقایان دکتر امیر هوشنگ امینی، جعفر ذره بینی، دکتر علیمردان شیپانی، مهندس علی حمزه نژاد، دکتر مهرداد عالی پور، جمال رازقی جهرمی، امین مقدم و دکتر سعید ملکی تشکیل و برگزار شد.

در این جلسه بعد از ارائه گزارش کارکردی ماه دبیرخانه اتاق توسط خانم احتشامی نیا دبیر کل اتاق، در زمینه انجام اموراداری روزمره اتاق، برگزاری کمیسیون عضویت و بررسی تمدید عضویت ها و درخواست های جدید عضویت، تدارک برگزاری جلسه های ماهانه کمیسیون های تخصصی اتاق، تدارک اقدام در خصوص خارج کردن دکتر شیپانی از فهرست دارندگان حق امضاء اوراق مالی و ارسال صورتحلیسه و درخواست چاپ در روزنامه رسمی کشور در همکاری با اموربین الملل اتاق ایران، تدارک برگزاری مراسم شام سالانه اتاق و ارائه گزارش مبسوط حضور آقای صادقی عضو و مشاور حقوقی افتخاری اتاق در دفتر حقوقی اتاق ایران درباره ارائه علت عدم اعلام شماره تلفن همراه اعضای در سایت اتاق و صدور تقدیرنامه و گواهی عضویت طلائی عنوان آقای احمد سکوند به مناسبت همکاری درخور تقدیرایشان در برگزاری گرد همائی آزاد اعضای درکیش.

خبرنامه شماره 144 ویژه بهمن ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

پس از اتمام ارائه گزارش مورد اشاره جلسه به تبادل اخبار اقتصادی و درون سازمانی اتاق ایران و ضرورت دیدار هیات مدیره با رئیس جدید اتاق ایران پرداخت و قرار شد برای آشنائی و ادای تبریک به ایشان اقدام شود.

سپس آقای دکتر عالیپور گزارش اثرمندی جلسه مدیران صنایع و آمادگی خود را برای برگزاری همایش در همکاری با مرکز کارآفرینی اتاق تهران اعلام کردند. تعیین تاریخ انجام آن موکل به بازگشت مهندس نقیب از سفر شد. همگی از برگزاری سفر کیش اظهار قدردانی کردند و قرار شد گردهمائی آتی در صورت امکان در هفته آخر فرودین در چا بهار برگزار شود و گزارش امکان برگزاری آن در جلسه آتی مطرح شود. برای همراه شدن با هیاتی که عنوان شده قرار است برای بازدید از نمایشگاه ساختمان در ۱۵ اسفند عازم لندن شوذ لفضاً اعلام آمادگی کردند.

جلسه راس ساعت ۱۵ پایان یافت.

برگزاری جلسه ماهانه کمیسیون های تخصصی اتاق مشترک

کمیسیون بازرگانی، تجارت و تحول مدیریت دیجیتال و هوشمند سازی: جلسه ماهانه بهمن ماه

این کمیسیون راس ساعت ۱۴ سه شنبه سوم بهمن ماه با مشارکت خانم معصومه خیرالهی و آقایان امیرحسین پژوهی، علی حمزه نژاد، سید رضی سیداصفهانلی، پرویز شکرانی و آرمان احمدی گوهری نماینده دبیرخانه اتاق مشترک ایران و انگلیس، در دبیرخانه اتاق تشکیل و برگزار شد.

مهندس علی نقیب رئیس کمیسیون که در سفر خارج از کشور به سر می برد در جلسه حضور نداشت. در این جلسه بعد از تبادل اخبار و ارائه گزارش گردهمائی اعضا در دفتر آقای پرویز شکرانی

درباره مسائل پولی بانکی اعضا حاضر به بحث و گفت و گو درباره اثار کسر بودجه سال جاری کل کشور بر شرکت های تولیدی بازرگانی پرداختند. جلسه کمی بعد از ساعت ۱۵ پایان پذیرفت.

کمیسیون گردشگری، محیط زیست و برنامه ریزی شهری و ساختمان: جلسه ماهانه بهمن ماه

این کمیسیون راس ساعت ۱۶ دوشنبه دوم بهمن ماه با مشارکت خانم شبنم بهرامی شبستری و آقایان فرشید بندی، علی اکبر خدابخشی، سعیدالوند، احمد سکوند، دکتر علیمردان شیپانی، محمدسعید ضرابیان، محمدرضا قائدی، میثم گواهی و آرمان احمدی گوهری کارشناس دبیرخانه اتاق مشترک و دکتر امینی رئیس اتاق تشکیل و برگزار شد.

خبرنامه شماره 144 ویژه بهمن ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

ابتدا اعضای حاضر به تبادل اخبار اقتصادی پرداختند. پس از آن به تفصیل درباره گردهمایی فصلی در جزیره کیش صحبت شد. سپس در رابطه با مهمانی شام سالانه اتاق ایران و انگلیس بحث و گفت و گو قرار شد:

-گردهمایی بعدی آزاد اعضا اتاق در صورت امکان در هفته آخر فروردین انجام شود و لذا تصمیم نهائی در جلسه آتی اتخاذ شود. ضمناً قرار شد برای اعزام هیاتی به منظور بازدی از نمایشگاه گردشگری برگزار در لندن دبیر کمیسیون در همکاری با دبیرخانه اقدام کند. جلسه ساعت ۱۸ پایان پذیرفت.

کمیسیون نفت و گاز و پتروشیمی: نهمین جلسه ماهانه کمیسیون نفت، گاز و پتروشیمی راس ساعت ۱۶:۰۰ سه شنبه دهم تهمین ماه به طور مجازی و از طریق کانال اسکایپ وبا شرکت آقایان پارسیان فر، میر معینی، کامیاب، سرمدی، خدابخشی و نوروزی برگزار شد.

در این جلسه ابتدا به، منوال همیشگی و مطابق با بند ۱ دستور جلسه اعضای حاضر در جلسه به تبادل آخرین اخبار و اطلاعات در زمینه نفت و گاز و پتروشیمی پرداختند. اعضای کمیسیون در خصوص نوسانات قیمت ارز و مشکلات به وجود آمده، در این زمینه بیاناتی ایراد کردند. به باور برخی اعضای کمیسیون افزایش قیمت ارز در این زمان ناشی از الگوی خاصی نیست، که این خود باعث نگرانی می باشد. جلسه به علت اشکالات اینترنتی زودتر از معمول و در ساعت ۱۶:۴۰ پایان یافت و لذا تبیین خبر میسر نشد.

کمیسیون غذا، دارو، آرایشی، بهداشتی و سلامت: جلسه ماهانه بهمن ماه این کمیسیون راس

ساعت ۱۶ یک شنبه اول بهمن با مشارکت خانم مژده رضا نیا و آقایان احمد سکوند، عطاله میرمعینی، محمدعلی موثقی و آرمان احمدی گوهری کارشناس و نماینده دبیرخانه اتاق مشترک، تشکیل و برگزار شد.

در این جلسه بعد از تبادل اخبار اقتصادی در زمینه غذا و دارو و آرایشی و بهداشتی درباره نمایشگاه cosmetic که از ۲۸ تا ۳۰ فروردین در لندن برگزار می شود توضیحاتی داده شد.

سپس آقای سکوند به ارائه گزارشی درباره پتانسیل های همکاری ایران با انگلیس در بخش کشاورزی پرداختند و در پایان قرار شد در جلسه آتی از اعضا جدید اتاق جهت شرکت در جلسه آینده دعوت به عمل آید. جلسه راس ساعت ۱۹ پایان پذیرفت.

کمیسیون عضویت: جلسه ماهانه کمیسیون عضویت راس ساعت ۱۳:۰۰ چهارشنبه ۱۴۰۲/۱۱/۰۴ با حضور، اعضا کمیسیون، در دفتر دبیرخانه اتاق تشکیل و برگزار گردید.

در این جلسه بعد از تبادل اخبار اتاق، درخواست عضویت شرکت حمل و نقل بین المللی دومان برابر به مدیریت آقای میرفتحعلی سیدزوزی، بررسی و تایید گردید، درخواست عضویت شرکت مدیریت ارتباطات صنعت آتی پارس به مدیریت آقای علی یآوری، پس از بررسی، تایید گردید. سپس ده درخواست تمدید عضویت بررسی و مورد تایید قرار گرفت. جلسه راس ساعت ۱۴:۰۰ پایان پذیرفت.

برگزاری مراسم شام سالانه اتاق مشترک

مراسم شام سالانه اتاق مشترک بازرگانی و صنایع و معادن ایران و انگلیس که به روال معمول، همه ساله به استثنای دوران شیوع بیماری کرونا در بهمن ماه و با دعوت از کلیه اعضا، و بخش بازرگانی بین المللی سفارت انگلیس و سفیر انگلیس در تهران تشکیل و برگزار می شد، در سال جاری به علت نبود رایزن بازرگانی تنها با دعوت از سفیر محترم بریتانیا در تهران برپا و برگزار شد.

برگزاری مراسم شام سالانه اتاق مشترک که بنا به دعوت رئیس اتاق مشترک از ساعت ۱۹:۳۰ لغایت ۲۲:۰۰ یکشنبه ۱۵ بهمن سال جاری اعلام شده بود، به علت ترافیک سرسام آور شهری کمی بعد از ساعت ۲۰ آغاز و تا ساعت ۲۲ به طول انجامید.

در این مراسم که در سالن آپادانا ی هتل اسپیناس، و با حضور بیش از ۶۵ عضو مدعو، از جمله کلیه اعضای هیات مدیره اتاق مشترک، روسای کمیسیون ها و تعداد

دیگری مهمان برپا شده بود، مهمانان مدعو پس از دیدار رو در رو و گفت و گو با یکدیگر

و پذیرائی و صرف انواع میوه و نوشیدنی سرد و گرم، و گفت و شنود با عالیجناب سایمون شرکلیف، ساعت ۲۰:۳۰ دکتر امینی با ادای خیر مقدم و تشکر از خانم ها و آقایانی که در این مراسم حضور یافته بودند به ویژه سفیر محترم انگلیس از وی خواست چنانچه بیاناتی ایراد کند موجب تشکر خواهد بود. آقای سایمون شرکلیف در پاسخ ضمن تشکر از این دعوت، پشت میکروفون قرار گرفت، نخست به زبان فارسی و با سلام و درود به حضار و اظهار

خرسندی از حضور در این جمع و ...، اظهار داشت از آنجا که همه کم یا بیش با زبان انگلیسی آشنا هستند راحت تر است که به زبان انگلیسی ادامه دهد.

سپس با اشاره به دوستی دیرین دو ملت و تاریخ کهن ایران و ضرورت توسعه روابط اقتصادی دو کشور بیاناتی ایراد و اظهار داشت:

ظرفیت های اقتصادی فوق العاده زیادی به ویژه در زمینه های کشاورزی، دارو، صنایع غذایی و ... در دو کشور وجود دارد که می توان و باید از آنها به سود دوکشور بهره جست، و . . . در پی با تشکر از دعوتی که از ایشان به عمل آمده و در این جمع حضور یافته بود به سخنان خود پایان داد.

دقایقی بعد دکتر امینی مهمانان را برای صرف شام به میز سلف سرویس هدایت و از ایشان خواست از خودشان پذیرائی کنند. مهمانان ضمن صرف شام و بعد از آن در گفت و گوی رو در رو، با یک دیگر ورد و بدل کارت و گرفتن عکس های انفرادی و دسته جمعی یادگاری با سفیر و همزمان صرف دسر، حدود ساعت ۲۲:۰۰ به گفته خودشان با خاطره خوش و فراموش نشدنی و با تشکر سالن را ترک کردند.

اخبار کوتاه اقتصادی ایران

۱۳۰ کشور؛ مقصد صادرات محصولات کشاورزی ایران

تهران- ایرنا- سخنگوی کمیسیون توسعه تجارت خانه صنعت، معدن و تجارت از صادرات ۴,۳ میلیارد دلاری محصولات غذایی و کشاورزی ایران در ۹ ماهه امسال به ۱۳۰ کشور جهان خبر داد که این میزان نسبت به مدت مشابه پارسال با رشد ۲۲ درصدی همراه بوده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی ایرنا، "سید روح اله لطیفی" امروز (دوشنبه) اظهار داشت: در ۹ ماهه امسال بیش از ۶ میلیون تن محصولات شیلاتی، دامی، زراعی، باغی و غذایی به ارزش چهار میلیارد و ۳۱۲ میلیون و ۹۴۸ هزار دلار به ۱۳۰ کشور صادر شده که این میزان نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد ۷,۲ درصدی در وزن و رشد ۲۲ درصدی در ارزش داشته است.

وی افزود: از این میزان چهار میلیون و ۳۶۰ هزار تن کالا به ارزش ۲ میلیارد و ۵۶۲ میلیون و ۴۴۷ هزار دلار محصولات زراعی، سبزی و صیفی و محصولات باغی بوده که نسبت به مدت مشابه با وجود کاهش ۱,۶ درصدی در وزن، اما ارزش صادرات با رشد ۲۵,۴ درصدی همراه بوده است.

وی بیان داشت: ۶۲۷ هزار تن نیز محصولات لبنی، شیلاتی و دامی به ارزش ۹۱۴ میلیون دلار صادر شد که رشد ۲۷ درصدی در وزن و ۱۳,۳ درصدی در ارزش داشته و یک میلیون و ۱۹ هزار تن هم مواد غذایی آماده و صنعتی به ارزش ۸۳۶ میلیون دلار بود که با رشد ۲۶ درصدی در وزن و ۲۱ درصدی در ارزش همراه بوده است.

لطیفی درباره ۲۰ مقصد نخست صادراتی محصولات غذایی و کشاورزی ایران گفت: عراق با خرید یک میلیارد و ۴۰۵ میلیون دلار، امارات با ۵۳۱ میلیون دلار، روسیه با ۳۷۶ میلیون دلار، پاکستان با ۳۳۰ میلیون دلار و افغانستان با ۲۸۰ میلیون دلار، پنج مقصد نخست صادرات محصولات غذایی و کشاورزی ایران بودند که ۶۸ درصد از صادرات به این پنج کشور انجام شده است.

وی افزود: چین با خرید ۲۱۵ میلیون دلار، هند با ۱۶۰ میلیون دلار، ترکیه با ۱۵۶,۵ میلیون دلار، ترکمنستان با ۸۲,۵ میلیون دلار، جمهوری آذربایجان با ۷۳,۵ میلیون دلار، آلمان با ۶۸ میلیون دلار، قطر با ۵۷ میلیون دلار، قزاقستان ۵۵,۵ میلیون دلار، عمان ۵۲ میلیون دلار، ازبکستان ۴۷ میلیون دلار، کویت ۳۹ میلیون دلار، اسپانیا ۳۷ میلیون دلار، قرقیزستان ۳۵ میلیون دلار، ارمنستان ۳۳,۱ میلیون دلار و سوریه ۳۳ میلیون دلار، مقاصد ششم تا بیستم صادرات محصولات غذایی و کشاورزی ایران از ابتدای سال تا پایان آذر ماه بودند.

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

سخنگوی کمیسیون توسعه تجارت خانه صمت در ادامه درباره سایر مقاصد اظهار داشت: تاجیکستان، اتریش، ایتالیا، هنگ کنگ، هلند، گرجستان، کانادا، ویتنام، مالزی، سریلانکا، لبنان، لیبی، رومانی، ساحل عاج، سوئد، صربستان، تایلند، یمن، دانمارک، یونان، یوگسلاوی، تایوان، سنگاپور، سوئیس، ژاپن، بحرین، عربستان، اوکراین، سومالی، استرالیا، بلاروس، بلژیک، اردن، کنیا، تانزانیا، لهستان، مجارستان، مراکش، بلغارستان، انگلستان، آمریکا، ونزوئلا، فرانسه، اندونزی، الجزایر، آرژانتین، استونی، اسلواکی، اسلوانی، آفریقای جنوبی، آلبانی، آنگولا، اوگاندا، ایسلند، ایرلند، برزیل، برونی، بنگلادش، بنین، بورکینافاسو، بوسنی، پرتغال، پرو، ترینیداد و توباگو، توکلائو، تونس، مالت، چک، دومینیک، مولداوی، جیبوتی، رواندا، زیمباوه، سنگال، سودان، سیشل، شیلی، غنا، فنلاند، فیجی، فیلیپین، قبرس، کامبوج، کامرون، کرواسی، کره، کلمبیا، کنگو، کومور، گابن، گامبیا، گینه، لائوس، لتونی، لوکزامبورگ، لیتوانی، ماداگاسکار، مالدیو، مالی، مغولستان، مکزیک، موریتانی، موریس، موزامبیک، نروژ، نیجر، نیجریه، نیکاراگوئه، نیوزیلند و میانمار، سایر مقاصد صادرات محصولات غذایی و کشاورزی ایران در این مدت بودند.

سهم ۶۰ درصدی ۱۰۰ شرکت از صادرات غیرنفتی کشور

از مجموع تجارت خارجی کشور در ۱۰ ماهه امسال، ۶۰ درصد از صادرات غیرنفتی و ۳۷,۴ درصد از واردات توسط ۱۰۰ شرکت انجام شده است.

به گزارش **خبرگزاری مهر**، گمرک ایران آمار عملکرد ۱۰۰ صادرکننده و واردکننده اول کشور در حوزه تجارت خارجی را طی ۱۰ ماهه سال جاری اعلام کرد.

از مجموع صادرات غیرنفتی کشور در ۱۰ ماهه سال جاری ۶۰ میلیون و ۲۴ هزار تن به ارزش ۲۴ میلیارد و ۲۰۲ میلیون دلار توسط ۱۰۰ صادرکننده انجام گرفته است.

بر اساس این گزارش، ۵۳ درصد از وزن و ۶۰ از ارزش کل صادرات غیر نفتی کشور توسط ۱۰۰ صادر کننده نخست کشور انجام گرفت.

از ۱۰۰ صادر کننده نخست کشور، ۵۷ شرکت آن در حوزه پتروشیمی، نفت و گاز فعال هستند که در ۱۰ ماهه سال جاری

شرکت ملی گاز ایران، شرکت پتروشیمی نوری و شرکت پتروشیمی پردیس ۳ شرکت عمده صادرکننده کالا در بین ۱۰۰ صادر کننده اول کشور بودند.

در این مدت شرکت ملی گاز ایران ۱۴ میلیون و ۲۹۲ هزار تن به ارزش ۵ میلیارد و ۲۷۲ میلیون دلار، شرکت پتروشیمی نوری یک میلیون و ۴۱۸ هزار تن به ارزش ۷۴۵ میلیون دلار و

شرکت پتروشیمی پردیس با ۲ میلیون و ۲۵۷ هزار تن به ارزش ۶۹۷ میلیون دلار، به خارج از کشور صادر کردند.

بر اساس این گزارش از ۱۰۰ صادر کننده برتر کشور در ۱۰ ماهه امسال ۹۱ صادر کننده شخصیت حقوقی و ۹ صادرکننده شخصیت حقیقی داشته‌اند.

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

۳۷ درصد از واردات کشور توسط ۱۰۰ شرکت انجام شد
این گزارش در خصوص ۱۰۰ واردکننده اول کشور در ۱۰ ماه سال جاری می‌افزاید: در این مدت ۱۹ میلیون و ۶۹ هزار تن کالا به ارزش ۲۰ میلیارد و ۳۶۳ میلیون دلار توسط ۱۰۰ واردکننده انجام گرفته است که ۵۸,۳۵ درصد از وزن و ۳۷,۴۶ درصد از ارزش کل واردات کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

این گزارش با اشاره به اینکه ۱۰۰ واردکننده نخست کشور دارای شخصیت حقوقی بودند، می‌افزاید: شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران، شرکت آوا تجارت صبا و شرکت پشتیبانی امور دام کشور در بین ۱۰۰ شرکت واردکننده کالا در ۱۰ ماهه سال جاری رتبه برتر را دارا بوده‌اند.

بر اساس این گزارش، سه شرکت یاد شده به ترتیب ۲ میلیون و ۹۸۷ هزار تن کالا به ارزش یک میلیارد و ۸۷۴ میلیون دلار، ۳ میلیون و ۳۶۵ هزار تن کالا به ارزش یک میلیارد و ۴۳۱ میلیون دلار و ۲ میلیون و ۶۴ هزار تن به ارزش یک میلیارد و ۱۱۶ میلیون دلار کالا در مدت یادشده وارد کشور کرده‌اند.

بر اساس این گزارش در ۱۰ ماهه سال جاری در مجموع ۶۰۰ هزار و ۸۸۸ فقره اظهارنامه صادراتی توسط ۷ هزار و ۸۰۳ شخص حقوقی و حقیقی و ۲۹۱ هزار و ۶۳۸ فقره اظهارنامه وارداتی توسط ۲۲ هزار و ۸۳۴ شخص اعم از حقوقی و حقیقی از گمرکات کشور ترخیص قطعی شده است.

شایان ذکر است در ۱۰ ماهه سال جاری ۱۱۳ میلیون تن کالا به ارزش ۴۰ میلیارد و ۴۷۲ میلیون دلار صادر و ۳۲ میلیون و ۶۸۳ هزار تن به ارزش ۵۴ میلیارد و ۳۵۹ میلیون دلار وارد کشور شده است.

بحران انرژی؛ آینده نامعلوم صادرات گاز طبیعی ایران

به گزارش امید شکری استراتژیست انرژی و محقق ارشد مدعو در دانشگاه جورج میسون، صنعت ایران در سال های اخیر با مشکلات زیادی روبرو بوده است. ناترازی در تولید و مصرف گاز طبیعی و بنزین باعث ایجاد مشکلات زیادی برای مردم شده است. ناترازی گاز طبیعی در سال ۱۴۰۱ باعث ایجاد بحران کمبود گاز طبیعی در برخی استان های شمالی شده بود.

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

فروردین سال ۱۴۰۱ جواد اوجی وزیر نفت ایران از نیاز ۱۶۰ میلیارد دلاری صنعت نفت و گاز به سرمایه گذاری خبر داده بود. به گفته اوجی اگر در هشت سال آینده ۸۰ میلیارد دلار در صنعت گاز طبیعی ایران سرمایه گذاری صورت نگیرد ایران به وارد کننده گاز طبیعی تبدیل خواهد شد.

با وجود این تلاش های دولت ابراهیم رئیسی برای حل مشکلات صنعت انرژی ایران به ویژه در بخش گاز طبیعی با موفقیت همراه نبوده است. وزارت نفت برای جبران کمبود گاز طبیعی اقدام به افزایش سهم مازوت در سوخت نیروگاه ها نموده است که این امر هم باعث افزایش آلودگی هوا و بروز اعتراضات مردمی در برخی شهرها مثل اراک شد.

«دسترسی روزانه ۸ ساعت به گاز و برق»:

اخیرا با انتشار گزارش صندوق توسعه ملی درباره وضعیت گاز طبیعی بحث های زیادی در شبکه های اجتماعی و رسانه ها در مورد وضعیت بحرانی گاز طبیعی در میان مدت و بلند مدت صورت گرفت.

این گزارش با توجه به میزان افت فشار و کاهش ظرفیت تولید گاز طبیعی در میدان پارس جنوبی که تامین کننده عمده گاز مصرفی در ایران است هشدار می دهد که اگر شرایط فعلی مدیریت نشود مردم و صنایع ایران در سال های آینده فقط در حدود ۸ ساعت در طول روز دسترسی به گاز و برق خواهند داشت.

اهداف رویایی بخش انرژی، در برنامه هفتم توسعه ایران:

بر اساس این گزارش، با توجه به سرمایه گذاری حدود ۱۰۰ میلیارد دلاری ایران در میدان عظیم پارس جنوبی، و با افزایش چشمگیر مصرف گاز طبیعی در سال های اخیر، تولید گاز برای پاسخگویی به این حجم مصرف کافی نیست و تا سال ۱۴۲۰ ناترازی گاز به وضعیتی می رسد که تنها می توان به یک سوم تقاضای گاز در کشور پاسخ داد. به عبارت ساده تر با تداوم روند مصرف کنونی تولید و مصرف گاز، ایران تا سال ۱۴۱۰ با یک سوم کمبود و در افق سال ۱۴۲۰ با دو سوم کسری مصرف گاز طبیعی روبرو خواهد بود.

خط لوله پارس، گاز ایران را از میدان گازی پارس جنوبی به ترکیه و اروپا منتقل می کند. قیمت گاز صادراتی ایران و کیفیت آن همواره با انتقاد دولت ترکیه روبرو بوده است.

آینده صادرات گاز طبیعی ایران»:

ایران با وجود دارا بودن دومین ذخیره گاز طبیعی نقش مهمی در بازار جهانی ندارد. قرار بود در پایان سند چشم انداز توسعه یعنی در سال ۱۴۰۴ سهم ایران در تجارت جهانی گاز بین هشت تا ده درصد باشد اما سهم فعلی ایران در شرایط فعلی کمتر از دو درصد می باشد.

ایران در سال ۲۰۲۲ در حدود ۱۸/۵ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی صادر کرد. ترکیه و عراق عمده مقصد صادراتی گاز ایران بودند. باید اشاره کرد که صادرات گاز طبیعی ایران در نیمه اول سال ۱۴۰۲ به ارزش ۲/۲ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه در سال گذشته در حدود ۱۲۵ درصد افزایش یافته است.

بحران صادرات گاز طبیعی ایران به ترکیه:

ترکیه مقصد عمده صادرات گاز طبیعی ایران در دهه گذشته بوده است. بر اساس گزارش مرکز آمار کمیسیون اروپا (یورو استات) کل حجم صادرات گاز طبیعی ایران به ترکیه در ۱۰ ماه ابتدای سال ۲۰۲۳ در حدود ۳ میلیارد و ۹۴۰ میلیون مترمکعب بوده است. این حجم نشان دهنده کاهش ۴۹ درصدی صادرات گاز ایران به ترکیه نسبت به دوره مشابه سال ۲۰۲۲ است، که در ماه های ژانویه تا اکتبر سال قبل به میزان ۷ میلیارد و ۷۴۶ میلیون مترمکعب بوده بود.

با این حال ایران نتوانست منبع مطمئنی برای صادرات گاز طبیعی به ترکیه باشد. قیمت گاز صادراتی و کیفیت آن همواره با انتقاد دولت ترکیه روبرو بود. این موارد باعث شد تا حتی ترکیه به دیوان داوری بین المللی شکایت کند و ایران مجبور شد بر اساس رای "داوری بین المللی" درباره اختلاف ایران و ترکیه بر سر اختلاف قیمت گاز صادراتی به ترکیه دو میلیارد دلار غرامت پرداخت نماید.

قرارداد فعلی صادرات گاز ایران به ترکیه در سال ۲۰۲۶ به پایان می رسد و مذاکرات برای تمدید آن تاکنون به نتیجه نرسیده است و به احتمال زیاد تمدید این قرارداد یکی از محورهای اصلی سفر آتی ابراهیم رئیسی به آنکارا خواهد بود. در سال گذشته حجم صادرات گاز طبیعی ایران به ترکیه کاهش یافت.

با توجه به تمرکز ترکیه روی سرمایه گذاری در بخش انرژی های تجدیدپذیر - انرژی هسته ای و بهره برداری از منابع گاز در دریای سیاه و تداوم مشکلات بخش گاز طبیعی ایران - تهران کار دشواری برای تمدید قرارداد فعلی با ترکیه پیش رو دارد.

برخی کارشناسان انرژی در ایران اجرایی شدن خط لوله صادرات گاز ایران به پاکستان را یک فرصت بزرگ برای توسعه بازار صادرات گاز ایران می دانند. پاکستان به بهانه مشکلات مالی و تداوم تحریم ها نتوانست زیر ساخت مورد نیاز را در خاک خود احداث نماید.

پاکستان در دو دهه گذشته بازار هدف ایران برای صادرات گاز طبیعی بود. ایران حتی در سال ۲۰۱۴ نتوانست خط لوله مورد نیاز برای ارسال گاز طبیعی به پاکستان را تا مرز دو کشور احداث نماید. اما اسلام آباد به بهانه مشکلات مالی و تداوم تحریم ها نتوانست زیر ساخت مورد نیاز برای واردات گاز طبیعی ایران در خاک خود را احداث نماید.

باید اشاره کرد که قرارداد خط لوله صادرات گاز ایران به پاکستان در زمان ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد و در سال ۲۰۰۹ به امضا رسید. بر اساس این قرارداد ۲۵ ساله قرار بود ایران سالانه ۸ میلیارد متر مکعب گاز به پاکستان صادر نماید. برخی کارشناسان انرژی در ایران بر این باور هستند که اجرایی شدن این قرارداد یک فرصت بزرگ برای ایران برای توسعه بازار صادرات گاز بود.

آینده پروژه خط لوله گاز طبیعی زیر سایه تنش مرزی:

کشورهای تولید کننده انرژی از ابزار صادرات انرژی برای ایجاد وابستگی متقابل با کشورهای مصرف کننده بهره می گیرند تا ضمن افزایش حجم تجارت بین دو کشور تنش های احتمالی در روابط دو جانبه را در چارچوب منافع ملی مدیریت نمایند. موردی که ایران علی رغم دارا بودن ذخایر عظیم نفت و گاز از آن بی بهره بوده است. تنش اخیر در روابط ایران و پاکستان که با حمله موشکی سپاه پاسداران به خاک پاکستان و اقدام متقابل پاکستان شعله ور شد آینده همکاری ایران و پاکستان در بخش انرژی را هم تهدید می کند. هر چند ایران خود با بحران کمبود گاز طبیعی روبرو است و نمی تواند گاز بیشتری برای صادرات تولید نماید.

اسفند سال ۱۴۰۱ سید حسین طارق معاون وقت وزیر نفت پاکستان هشدار داد این کشور به دلیل عدم اجرای تعهد خود در مورد واردات گاز ایران با خطر جریمه ۱۸ میلیارد دلاری مواجه خواهد بود. وی با اشاره به عدم تامین منابع کافی برای احداث خط لوله واردات گاز ایران هشدار داد پاکستان در صورت عدم تکمیل به موقع این خط لوله با جریمه سنگین مواجه خواهد شد. با توجه به اینکه جزئیات قرارداد صادرات گاز طبیعی ایران به پاکستان مشخص نیست نمی توان در مورد پرداخت یا عدم پرداخت غرامت از سوی پاکستان نظر قطعی داد.

با نگاه اجمالی به وضعیت تولید و مصرف گاز طبیعی - تداوم افت فشار در پارس جنوبی - و تداوم تحریمها، نمی توان آینده روشنی برای بخش گاز طبیعی و در کل صنعت انرژی ایران متصور بود. تمدید و یا عدم تمدید قرارداد صادرات گاز طبیعی به ترکیه و نامشخص بودن وضعیت خط لوله ایران به پاکستان نشان می دهد که سیاست گذاری انرژی در بعد داخلی و بین المللی با چالش های عمده ای روبرو است و تلاش خاصی هم از سوی جمهوری اسلامی ایران برای حل مشکلات صنعت انرژی ایران در کوتاه مدت مشاهده نمی شود.

دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی با بیان اینکه ما مهم ترین مشتری کریدورها هستیم، افزود: به نوبه خود سعی می کنیم زیرساختی که در محدوده قانونی ما هست را فراهم کنیم. اما نباید اهمیت کریدور شمال جنوب را برای بخش های تولیدی فراموش کرد. در کنار ظرفیت ترانزیت بار از جنوب کشور، امکان توسعه حمل و نقل در داخل کشور برای صنایع خودمان هم فراهم می شود. بنابراین

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

لازم است نیمنگاهی به اثر تکمیل کریدور شمال جنوب در بخشهای اقتصادی داخل کشور هم داشته باشید.

تحقق عدالت با لایحه اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

امروز به لطف رسانه و لوازم ارتباط جمعی دیگر نیازی به تعریف و توضیح فواید اجرای سیاست مالیاتی نیست و همه مردم جامعه لزوم اجرای یک سیاست درست مالیاتی را می‌دانند.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری مهر، امر روز به لطف رسانه و لوازم ارتباط جمعی دیگر نیازی به تعریف و توضیح فواید سیاست مالیاتی نیست و همه مردم جامعه لزوم اجرای یک سیاست درست مالیاتی را می‌دانند. اما چیزی که افکار عمومی را در این زمینه با سوال مواجه می‌کند؛ فرار مالیاتی و اعمال برخی نفوذهای بر روی افرادی است که درآمدهای بالایی کسب می‌کنند.

این افراد به طور معمول نه صاحبان تولید هستند و نه طبقه کارمند و مزد بگیر بلکه افرادی هستند که با استفاده از برخی اشکالات قانون فعلی مالیات، ثروت‌های بسیاری را برای خود ایجاد کرده‌اند. دولت برای جلوگیری از این ناعدالتی مالیاتی روش اخذ مالیات مستقیم را به مجلس ارائه کرده است.

اخذ مالیات مستقیم روش عدالت محوری است که دولت با آن می‌تواند به یک درآمد پایدار برسد. بهترین روش در اخذ منابع مالیاتی نیز همان اخذ مالیات بر مجموع درآمدها است. در این روش وجوه واریز شده به حساب افراد بررسی و براساس میزان وجوه، میزان مالیات مورد نظر اخذ می‌شود. با اجرای این روش، عدالت اجتماعی و اقتصادی که هدف اجرای سیاست‌های مالیاتی است نیز در کشور حاصل می‌شود.

از سوی دیگر، معافیت‌های مالیاتی نیز برای تولیدکننده افزایش یافته و منابع بیشتری در اختیار او قرار می‌گیرد. در نتیجه تولیدکننده منبع مالی بیشتری برای سرمایه‌گذاری خواهد داشت. با افزایش همین سرمایه‌گذاری‌های جدید است که اشتغال و ظرفیت تولیدی در کشور افزایش پیدا خواهد کرد. علاوه بر این اخذ مالیات

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

مستقیم خود عاملی می شود تا تولیدکننده تلاش داشته باشد ظرفیت های جدیدی را برای تولید ایجاد کند. مالیات مستقیم، مالیات سیستمی و هدفمند است امروز سیستم مالیاتی کشور سنتی است و هنوز فرآیند اخذ مالیات ها سیستمی نشده است.

با اجرای مالیات مستقیم از درآمد افراد، نظام مالیاتی هدفمند شده و اقشار ضعیف از پرداخت مالیات معاف می شوند. همچنین، تولیدکنندگان فشار مالیاتی ندارند. اجرای این شیوه نیز کاملاً به صورت سیستمی، هوشمند و عادلانه خواهد بود. به بیان دیگر، با اصلاح مالیات های مستقیم به نوعی دخالت افراد و ممیز محوری در اخذ مالیات کمتر می شود و عدالت و شفافیت مالیاتی محقق خواهد شد.

با اجرای این سیستم مالیاتی به سمت شفافیت و عدالت پیش خواهد رفت. البته باید زیرساخت های لازم اجرای این امر را نیز دولت به درستی و در زمان مناسب فراهم کند. در نتیجه این امر، متناسب با مالیات اخذ شده؛ خدمات مناسب نیز درست مانند کشورهای پیشرفته در ایران ارائه خواهد شد. مردم نگران مالیات نباشید به علت آنکه سیستم مالیاتی امروز کشور اشکالاتی را دارد؛ ممکن است برای برخی از صاحبان صنایع، کارمندان و حقوق بگیران این شائبه را ایجاد کند که با توجه به تورم هر روز، سهم مالیاتی آنها نیز افزایش پیدا خواهد کرد.

در اینجا باید به این دسته از افراد این اطمینان خاطر را داد که در روش پیشنهادی جدید، هرچه تورم بالاتر رود، مالیاتی بیشتری را پرداخت نخواهد کرد، به بیان ساده تر هرچه تورم در کشور بالاتر رود، به همان میزان نیز معافیت مالیاتی نیز

قیمت انواع حبوبات غیر شرکتی در بازار

بر اساس جدیدترین نرخنامه سازمان مدیریت میدین شهرداری تهران، قیمت انواع حبوبات غیرشرکتی اعلام شد.

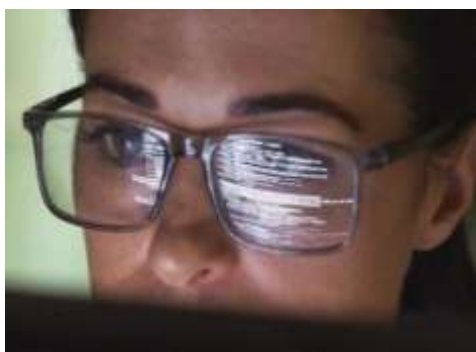
به گزارش خبرگزاری مهر، حبوبات غیر شرکتی در میادین و بازارهای میوه و تره بار با این قیمت‌ها عرضه می‌شود:

یک کیلو گرم ارزن با پوست درجه یک ۲۸ و درجه دو ۲۵، جو پوست کنده درجه یک ۲۶ و درجه دو ۲۳، جو دو سر درجه یک ۶۷ و درجه دو ۵۷، جو بلغور درجه یک ۲۶ و درجه دو ۲۳، دال عدس درجه یک ۴۹ و درجه دو ۴۵، ذرت خشک وارداتی درجه یک ۶۰ و درجه دو ۵۴، زرشک پلویی درجه یک ۱۵۷ و درجه دو ۱۳۷، سویا درجه یک ۵۹ و درجه دو ۵۴، عدس درشت درجه یک ۶۰ و درجه دو ۵۴، عدس ریز درجه یک ۷۰ و درجه دو ۶۰، گندم با پوست درجه یک ۲۰ و درجه دو ۱۸، گندم بلغور درجه یک ۲۸ و درجه دو ۲۵، گندم پوست کنده درجه یک ۲۷ و درجه دو ۲۴، لپه باقلا زرد درجه یک ۶۴ و درجه دو ۵۵، لپه درشت درجه یک ۴۵ و درجه دو ۴۱، لپه ریز درجه یک ۵۹ و درجه دو ۵۴، لوبیا چشم بلبلی درجه یک ۷۱ و درجه دو ۶۳، لوبیا چیتی درجه یک ۷۷ و درجه دو ۶۹، لوبیا عروس درجه یک ۷۹ و درجه دو ۷۱، لوبیا قرمز جگری، قمی و مشکی درجه یک ۷۳ و درجه دو ۶۶، لوبیا کشاورزی درجه یک ۷۹ و درجه دو ۷۱، لیمو عمانی درجه یک ۱۲۵ و درجه دو ۱۱۰، نخود درجه یک ۵۶ و درجه دو ۵۰، نخود و لوبیا درجه یک ۶۶ و درجه دو ۵۸ هزار تومان در میادین میوه و تره بار عرضه و به فروش می‌رسد.

اخبار کوتاه اقتصادی جهان

صندوق جهانی پول: هوش مصنوعی ۴۰ درصد از مشاغل را از میان می‌برد و نابرابری را افزایش می‌دهد

براساس ارزیابی تازه‌ای که از سوی صندوق بین‌المللی پول منتشر شده است هوش مصنوعی نزدیک به ۴۰ درصد از مشاغل در جهان را تحت تاثیر قرار خواهد داد.

کریستالینا جورجیوا مدیرکل این سازمان گفته است «دراکثریت سناریوها، هوش مصنوعی احتمالاً نابرابری را بدتر خواهد کرد.»

خانم جورجیوا گفته است که «سیاست‌گذاران باید با توجه به این مشکل جلوی وخیم‌تر شدن تنش‌های اجتماعی با تکنولوژی را بگیرند.»

رشد و گسترش یکباره هوش مصنوعی باعث توجه و تمرکز به محاسن و نقائص آن شده است. صندوق بین‌المللی پول می‌گوید هوش مصنوعی به احتمال زیاد حدود ۶۰ درصد مشاغل را در اقتصادهای پیشرفته را تحت تاثیر قرار خواهد داد و در نیمی از این موارد، کارگران از به کار گرفتن هوش مصنوعی در جهت گسترش تولید خود بهره‌مند خواهند شد.

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

در باقی موارد هوش مصنوعی می تواند کارهای اصلی را که در حال حاضر توسط انسانها انجام می شوند عملی خواهد کرد. این تحول می تواند تقاضا برای کار را تحت تاثیر قرار دهد، دستمزدها را کاهش دهد و حتی برخی مشاغل را حذف کند.

در همین حال صندوق بین المللی پول پیش بینی کرده است که تکنولوژی تنها ۲۶ درصد از مشاغل کشورهای کم درآمد را تحت تاثیر قرار می دهد.

خانم جورجیوا گفته است «بسیاری از این کشورها زیرساختها یا نیروی کار مهار برای استفاده از مواهب هوش مصنوعی را ندارند و این در طول زمان به وخیم تر شدن نابرابری میان کشورها منجر خواهد شد.»

از سوی دیگر نیروی کار جوان تر و پردرآمدتر ممکن است شاهد افزایش بی تناسب درآمد خود در پی استفاده از هوش مصنوعی باشند اما کم درآمدها و نیروی کار مسن تر از این زمینه عقب خواهند ماند.

مدیر صندوق بین المللی پول می گویند «ضروری است که کشورها نظام جامعی برای ایجاد امنیت اجتماعی برپا کنند، برنامه هایی برای بازآموزی کارکنان آسیب پذیر بگذارند و با این کار می توانیم گذار به هوش مصنوعی را دربرگیرنده تر کنیم، با نابرابر مقابله کنیم و از زندگی حمایت کنیم.» ارزیابی صندوق بین المللی پول همزمان با گردهمایی رهبران سیاسی و اقتصادی جهان در مجمع جهانی داووس در سوئیس منتشر شده است.

هوش مصنوعی از موضوعات مورد بحث در این اجلاس است که در پی به کارگیری آن در اپلیکیشن هایی مانند چت جی پی تی پرفردار شده است.

بحث وضع مقررات بیشتر برای استفاده از هوش مصنوعی در کشورهای مختلف جدی است. ماه گذشته مقام های اتحادیه اروپا بر سر اولین مجموعه جامع قوانین برای قاعده مند کردن استفاده از هوش مصنوعی در جهان توافق کردند.

پارلمان اروپایی قرار است اوایل امسال این توافق را به رای بگذارد اما هر گونه قانون منتج از این توافق زودتر از سال ۲۰۲۵ اجرایی نخواهد شد.

آمریکا، بریتانیا و چین هنوز دستورالعمل خود را برای استفاده از هوش مصنوعی منتشر نکرده اند.

تلاش محققان برای مدیریت نشت نفت با استفاده از نانساختارها

تهران - ایرنا - محققان موفق به ساخت نانساختاری شدند که به مدیریت نشت نفت کمک می کند.

به گزارش گروه علم و آموزش ایرنا از ستاد توسعه فناوری نانو، بهوونش بارتی از محققان رشته مهندسی شیمی دانشگاه ایالتی لویزیانا با همکاری جین گیون لی در حال ثبت پتنتی در حوزه نفت هستند. آنها موفق به ساخت نانساختاری شدند که به مدیریت نشت نفت کمک می کند.

در این فناوری از نانوذرات لیگنین برای ارائه روشی سازگار با محیط زیست برای پاکسازی نشت نفت

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

استفاده می شود. لیگنین یک پلیمر ارگانیک پیچیده موجود در چوب است که با الکل ترکیب می شود تا محلولی را تشکیل دهد. در نهایت این محلول فیلمی را تشکیل می دهد که قادر به جمع کردن نفت نشت یافته است. با این فناوری می توان به روشی زیست سازگار نفت را از محیط جمع آوری کرد. لیگنین در اکثر گیاهان وجود دارد تا به سلولها سفتی بدهد. بدون لیگنین، درختان آویزان می شوند. این پلیمر طبیعی هم ارزان و هم بی خطر است. در حال حاضر، سورفاکتانت های مبتنی بر سیلیکون معمولاً برای این کار مورد استفاده قرار می گیرند، اما تجزیه پذیری ضعیف آنها نگرانی هایی در مورد استفاده از این روش ایجاد کرده چرا که این ماده می تواند به محیط زیست آسیب برساند و تأثیرات منفی بر سلامت و طول عمر انسان داشته باشد.

بزرگترین کشتی تفریحی جهان از میامی آمریکا به حرکت در آمد

بزرگترین کشتی تفریحی جهان در اولین سفر خود از میامی در ایالت فلوریدا آمریکا در میان نگرانی ها در مورد انتشار گاز متان، به حرکت در آمد.

این کشتی تفریحی که «نماد دریاها» نام دارد به طول ۳۶۵ متر دارای ۲۰ عرشه است و می تواند حداکثر ۷۶۰۰ مسافر را در خود جای دهد.

این کشتی تفریحی متعلق به گروه رویال کارائیب است.

این کشتی در اولین فعالیت به یک سفر هفت روزه در مناطق گرمسیری می رود.

فعالان محیط زیست هشدار داده اند که این کشتی با گاز طبیعی مایع حرکت می کند و گاز مضر متان را در هوا نشر می دهد.

گاز گلخانه ای قدرتمند، متان در جو ۸۰ برابر بیشتر از دی اکسید کربن گرما را جذب می کند و کاهش انتشار گازهای گلخانه ای برای کاهش سرعت گرمایش جهانی بسیار مهم است.

روز پنجشنبه، لیونل مسی، کاپیتان تیم ملی فوتبال آرژانتین که قهرمان جام جهانی شد و هم اکنون برای اینتر میامی بازی می کند، در مراسم نامگذاری کشتی شرکت کرد.

نماد دریاها برای ساخت ۲ میلیارد دلار هزینه داشته و دارای هفت استخر، شش سرسره آبی و بیش از ۴۰ رستوران، بار و سالن است.

گزارش ویژه:

اشاره:

گزارش ویژه این شماره خبرنامه حسب تصمیم تحریریه خبرنامه الکترونیکی اتاق مشترک بازرگانی ایران و انگلیس به گفت و گو با دکتر محمدعلی حامدی کارشناس برجسته حوزه آب درباره خصاص داده شد.

تحریریه

علل ابتلا دریاچه ارومیه به وضع کنونی؟

۱. آقای دکتر حامدی علل ابتلای دریاچه ارومیه به وضع کنونی چه بوده است؟

دریاچه ارومیه سه حوضه آبریز بزرگ دارد: سیمینه رود که عمدتا در استان آذربایجان غربی است، زرینه رود که از کردستان شکل می گیرد، تپه رود که از سمت آذربایجان شرقی سرشاخه می گیرد.

این سه حوضه آبریز در دریاچه ارومیه تخلیه می شوند. این رودخانه های بزرگ، سالانه ۳/۵ میلیارد متر مکعب آب می آورند به دریاچه ارومیه. این میزان آب، آن تبخیری را که به طور طبیعی در دریاچه صورت می گرفت، جبران می کرد.

در این سه استانی که آب دریاچه ارومیه را تامین می کردند، تحولات بزرگی در حوزه کشاورزی و توسعه شهری رخ داده است. مثلا تبریز و ارومیه کلان شهر شده اند. در نتیجه توسعه شهری و توسعه در بخش کشاورزی یعنی در زراعت و باغداری و در محصولات آب بر، تقاضا برای آب در آذربایجان غربی و شرقی و در کردستان افزایش پیدا کرده. بیشتر از همه در آذربایجان غربی، سپس آذربایجان شرقی و کمتر از همه در کردستان.

منابع آبی که از کردستان به دریاچه می آمد، کماکان دارد می آید. یعنی یک و نیم میلیارد متر مکعب آب بعد از وارد شدن به سد شهید کاظمی، وارد حوضه دریاچه ارومیه می شود. کردستان توسعه زیادی نداشته است.

ولی در آذربایجان غربی، که دریاچه هم عمدتا در آن مستقر است، تقاضا برای آب نه تنها در بخش شهری بلکه در بخش کشاورزی به شدت افزایش پیدا کرده است. سطح زیر کشت در این استان، از ۱۸۰ هزار هکتار در اوایل انقلاب به حدود ۶۰۰ هزار هکتار در همین دهه اخیر رسیده است. ۴۰۰ هزار هکتار توسعه، قاعدتا حجم بزرگی از آب حوضه سیمینه رود را می بلعد.

بخشی از این آب هم از آب زیرزمینی، که رابطه ای هیدرولیکی با دریاچه دارد، تامین می شود. یعنی هم آب سطحی کاهش پیدا کرده، هم برای منابعی که از طریق سفره های زیرزمینی، دریاچه را تغذیه می کردند، تقاضای زیادی پیدا شده و ورودی سه و نیم میلیارد متر مکعب آب به دریاچه، بسیار کاهش یافته است.

بنابراین علت واضح وضعیت فعلی دریاچه ارومیه، افزایش تقاضای آب به دلیل توسعه نسنجیده بخش کشاورزی و شهری است. شهرها هم با افزایش تقاضا برای آب شرب روبرو هستند. شهر تبریز خودش یک بلعنده بزرگ است. در آذربایجان غربی هم ارومیه به شدت توسعه پیدا کرده و شهرهای پیرامونش

خبرنامه شماره 144 ویژه بهمن ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

هم توسعه پیدا کرده‌اند. این شهرها آب شرب تصفیه شده می‌خواهند و منابع آبی را که قبلا وارد دریاچه می‌شدند، می‌بلعند.

۲. این آبی که صرف توسعه کشاورزی شده، قبل از رسیدن به دریاچه، عمدتا صرف تولید چه محصولاتی شده است؟

چغندر قند، باغات سیب و انگور و محصولات سیفی عمدتا محصولات آب بر هستند. توسعه دامپروری خود موجب توسعه علوفه کاری می‌شود که علوفه هم بسیار آب بر است.

۳. این مصداق سوء مدیریت بوده یا لازمه طبیعی زندگی و پیشرفت بوده؟

اینکه الان بگویم چنین انتخابی مصداق سوء مدیریت بوده، بسیار ساده است. ولی چهل سال قبل، ما جمعیت روستایی بزرگی داشتیم که تقاضای آب شرب بهداشتی و توسعه سطح کیفی زندگی را که این مهم طبیعتا به افزایش درآمد نیاز داشت و باید به این نیاز پاسخ داده می‌شد. نزدیک ترین راه برای تامین این نیاز، مسیر توسعه کشاورزی بود. پیچیده ترین مسیر هم توسعه صنعتی و توسعه معیشت جایگزین بود. خود مردم به طور طبیعی تقاضای پیمودن مسیر ساده را داشتند. یعنی جامعه روستایی در بسیاری جاها با دولت درگیر شده. من اعتقاد این است که یک تحول جمعی رخ داده است. نمی‌توانم بگویم این وضع فقط محصول سوء مدیریت دستگاه‌های دولتی است. چون تقاضا برای توسعه بخش کشاورزی، فقط از سوی مقامات دولتی ارائه نمی‌شد. رفتار مدیریتی ما در این زمینه بیشتر عکس العملی بوده.

۴. یعنی جامعه چنین مطالبه‌ای داشته و حکومت هم ناچار شده به خواست مردم پاسخ دهد؟

حکومت بدون اینکه به عمق موضوع یا به امکانات خودش نگاه کند، کوتاه ترین مسیر را انتخاب کرده است. یعنی مسیری را که خود جامعه روستایی انتخاب کرده، حکومت هم دنباله رو آن بوده است. این طور نبوده که دولت تاسیسات آبیاری ایجاد کند و روستاییان را به کشاورزی فرا بخواند. جامعه به سمت اشغال اراضی مرتعی و تبدیل این اراضی به زمین‌های زراعی و باغات حرکت کرده، مدیران دولتی هم در پی جامعه به همین سمت رفته است.

۵. می‌توان گفت فقدان مدیریت علمی علت این وضع بوده است؟

فقدان مدیریت علمی و عدم اجرای طرح‌های برآمده از مطالعات جامع؛ مطالعاتی که با نگاهی همه‌جانبه موضوع را بررسی کرده باشند. این طور نبوده که نمی‌دانستیم چه باید بکنیم.

در سال ۱۳۵۶ آقای روحانی وزیر کشاورزی دولت هویدا مطالعه‌ای را با کمک هانتینگ و بوکرز، دو شرکت مشاور بین‌المللی مدرن، انجام داد و این دو شرکت گفتند شما در کل ایران می‌توانید فقط ۶۰ میلیارد متر مکعب آب مصرف کنید. ۵۰ میلیارد از آب سطحی و ۱۰ میلیارد از آب زیرزمینی.

بر اساس این مطالعه، ایران به ۱۰ منطقه تقسیم شده بود. یکی از این مناطق هم منطقه آذربایجان بود. یک سقف هم برای هر منطقه تعیین کرده بودند که چه مقدار می‌توان کشاورزی و مصرف آب هر منطقه را توسعه داد. ما نسبت به نتایج این مطالعه وفادار نبودیم. اصلا گفتیم اعداد و ارقام این مطالعه کفر ابلیس است و ما می‌خواهیم به خودکفایی برسیم.

در سال‌های ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ در سراسر آذربایجان غربی و کردستان این شعار را می‌دیدید که «گندم بکارید، استقلال درو کنید». طبیعتا هر کسی که می‌توانست، سطوح کشت‌اش را افزایش می‌داد. حالا

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

یا مرتع را شخم می‌زدند یا جنگل را می‌تراشیدند و غیره. سپس تقاضا برای آب شروع می‌شد. می‌گفتند سطح زیر کشت افزایش پیدا کرده، آب نیست، می‌خواهیم زمین‌های دیم را آبی کنیم، پس برویم سد بسازیم، شبکه و خطوط انتقال ایجاد کنیم و غیره.

در آن مقاطع هیچ کس به حقایق تالاب‌ها فکر نمی‌کرد. نه همسایه دریاچه ارومیه می‌فهمید چه اتفاقی دارد می‌افتد، نه مدیر دولتی و نه نماینده مجلسی که فشار می‌آورد برای توسعه منابع آب منطقه، تا بتواند به رای‌دهندگان پاسخ دهد. در نتیجه، آن ۶۰ میلیارد متر مکعب آب الان شده است ۹۰ میلیارد. یعنی ما ۳۰ میلیارد متر مکعب اضافه برداشت در کل کشور داریم. در اطراف دریاچه ارومیه هم سه‌ونیم تا چهارمیلیارد متر مکعب اضافه برداشت آب داریم که این مقدار آب را از سهم دریاچه ارومیه برداشت می‌کنیم.

۶. پس می‌توان گفت سیاست خودکفایی علت اصلی خشک شدن دریاچه ارومیه بوده؟

یکی از عللش سیاست خودکفایی در بخش کشاورزی بوده. خودکفایی زراعت و باغبانی و دامپروری.

۷. از چه زمانی معلوم شد دریاچه ارومیه رو به زوال است و احیای آن دقیقا از چه موقع آغاز شد؟

ما تقریباً از پانزده سال پیش به روند خشک شدن تالاب‌ها آگاه شدیم. یعنی متوجه شدیم که رفتارمان با تالاب‌ها درست نیست ولی آن زمان دیگر آن واقعه بزرگ که منجر به این وضعیت شده، رخ داده بود و بازگشت به شرایط قبل از این وضع، دشوار بود. ستاد احیای دریاچه ارومیه از هشت سال قبل شکل گرفت. ستاد احیا قرار بود میزان حقایق جدیدی را تعریف کند. حقایق برای استان‌ها تعیین کرد. حتی طرح‌هایی برای کاهش سطح زیر کشت و پرداخت نقدی به روستاییان تعریف کرد.

سیاست ستاد احیا در ابتدا این بود که ۹۰ هزار هکتار از سطح زیر کشت حوضه دریاچه ارومیه کم شود و برای جبران خسارت، به جامعه روستایی پول نقد داده شود. یعنی به کشاورز روستایی گفته شود درآمد یکساله‌ات از کار روی زمین چقدر است؟ چیزی نکار و پولش را بگیر.

این کار در دنیا سابقه دارد. مثلاً در آمریکا برای تنظیم قیمت جهانی سویا، دولت به برخی از سویاکاران پول می‌دهد که سویا نکارند و عرضه سویا در سطحی باقی بماند که بقیه افرادی که سویا می‌کارند، مالیاتشان اقتصادی باشد. اگر عرضه سویا از حدی فراتر رود، قیمت پایین می‌آید و همه زیان می‌کنند.

در واقع دولت مداخله می‌کند تا "سطح نکاشت" ایجاد شود. یکی از سیاست‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه همین بود اما در ساختار سیاسی و اجتماعی ما، چنین سیاستی عملاً شدنی نیست. یعنی جامعه روستایی پول را می‌گرفت ولی همچنان می‌کاشت. دولت هم فاقد اقتدار لازم برای ممانعت از چنین کاری بود. کافی است دولت یک بار مانع کشت و کار روستاییان شود. همه به او حمله می‌کنند که چرا زندگی روستایی را نابود کردی؟ دولت روحانی هم جرات نکرد وارد این عرصه شود و ۹۰ هزار هکتار از سطح زیر کشت حوضه دریاچه ارومیه را کاهش دهد.

۸. الان که گفته می‌شود ۹۵ درصد دریاچه ارومیه خشک شده، برای این دریاچه چه کار می‌توان کرد؟

خشک شدن ۹۵ درصد دریاچه، پدیده‌ای نیست که لزوماً ثابت بماند. کم‌اینکه دو سال قبل در ترسالی‌ها سطح دریاچه ارومیه بسیار بالا آمده بود و به سطح کلاسیک و تراز تاریخی خودش نزدیک شده بود. این نوسانات هم در تاریخ دریاچه ارومیه وجود داشته است.

۹. پس الان باید بیش از هر چیز به ترسالی مجدد امیدوار باشیم؟

ما باید برگردیم به سطح نرمال اقلیمی خودمان، بعد بینیم سطح دریاچه چقدر است. من فکر می‌کنم ما ۵۰ درصد از سطح دریاچه را از دست داده‌ایم. البته همین هم باز قابل احیا است. یعنی اگر منابع آب لازم برسد به دریاچه ارومیه، دریاچه به تراز نرمال خودش برمی‌گردد. این طور نیست که بگوییم از بین می‌رود. این یک پهنه سرزمینی است که در قعر یک سری جریانات رودخانه‌ای قرار دارد. طبیعتاً اگر آن جریانات رودخانه‌ای برقرار شوند، دریاچه ارومیه دوباره برمی‌گردد. حالا اینکه به سطح نرمال برمی‌گردد یا نه، من می‌گویم در ترسالی تا ۵۰ الی ۶۰ درصد برمی‌گردد ولی دیگر به سطح تراز تاریخی خودش نمی‌رسد

۱۰. عامل ترسالی که خارج از کنترل ما است. در آن قسمت که تحت کنترل ما است، الان مشخصاً چه کار می‌توان کرد؟

آن عللی که به عنوان عوامل خشک شدن دریاچه ارومیه برشمردم، باید برطرف شوند. یعنی باید برویم به سمت توسعه متوازن. اگر همه آن اقدامات انجام شوند و دولت بتواند با جامعه محلی که آب را در این منطقه مصرف می‌کند به تفاهم برسد، اوضاع قابل اصلاح است. کشاورزان جامعه محلی باید قانع شوند که مشاغل بهتری برایشان وجود دارد و یا لازم نیست مدام اراضی زیر کشت را توسعه دهند، بلکه می‌توانند سطح زیر کشت را محدود کنند و کشت فشرده داشته باشند. مثلاً به فرد روستایی وام داده شود برای ورود به صنعت توسعه گلخانه‌ای. یکی از اصلاحات همین است که سطح زیر کشت کاهش یابد و راندمان آبیاری به شدت بالا برود. این کار با استفاده از تکنیک‌های گلخانه‌ای و تکنولوژی‌های جدید می‌تواند اتفاق بیفتد. در جاهایی می‌توان راندمان آبیاری را بالا برد و تقاضا برای آب را کاهش داد و حبابه را با تکنولوژی تبدیل کنیم به محصول اقتصادی برای بهره‌بردار.

۱۱. پیامدهای این ۵۰ درصد از دست رفته، چه خواهد بود؟

وحشتناک است. گرد و غبار ناشی از این فقدان به شمال ایران یعنی شمال استان البرز می‌رسد. بخشی از گرد و غبارهایی که ما الان داریم، منشأ خارجی دارد. یعنی از صحاری عربستان و آفریقا و عراق به ایران می‌آیند، بخشی از آن هم محلی است. مثلاً گرد و غبار تهران از تالاب الله‌آباد قزوین می‌آید. این تالاب قبلاً با رودخانه کردن تغذیه می‌شد اما الان به دلیل توسعه باغات در بالادست، حبابه‌اش را از دست داده و خشک شده است. پیکره تالاب که باقی مانده، گرد و غبار دارد. ذرات غبار با دما بالا می‌روند و با باد حرکت می‌کنند.

این پدیده در دریاچه ارومیه هم اتفاق می‌افتد. یعنی ذرات نمک و تبخیر با افزایش دما به ارتفاع بالاتر می‌آیند و با یک جریان باد گسترش پیدا می‌کنند و ممکن است تا قزوین و زنجان و تبریز و خود ارومیه بیایند. برآورد می‌شود که این ذرات ممکن است تا هشتگرد هم بیایند. هر چه بخش بیشتری از دریاچه از دست برود ابعاد این فاجعه بسیار شدیدتر می‌شود.

۱۲. خشک شدن دریاچه ارومیه، چه تاثیری بر زندگی روزمره دارد؟

زندگی بر حدود ۱۴ میلیون نفر از مناطقی شامل آذربایجان غربی و شرقی، قزوین، زنجان، بخشی از کردستان را سخت می‌کند

۱۳. یعنی مردم این مناطق باید گرد و خاک را تحمل کنند؟

خبرنامه شماره 144 ویژه بهمن ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

نه فقط گرد و خاک؛ باید ذرات نمک را هم تحمل کنند. گرد و غبار ناشی از خشک شدن دریاچه ارومیه شور است. یعنی با گرد و غبار فعلی تفاوت دارد. ذرات نمک می آیند و روی بذر و پوشش گیاهی و سطوح زندگی می نشینند و زندگی مردم آسیب می بیند.

۱۴. پوشش گیاهی با این ذرات نمک از بین می رود؟

به شدت آسیب می بیند. اگر این وضعیت ادامه پیدا کند، قطعا سطح آسیب خیلی وسیع خواهد بود.

۱۵. اگر دریاچه کلا از بین برود، زندگی در این مناطق وسیع فقط دشوار می شود یا ناممکن؟

در حلقه های اول ناممکن می شود، در حلقه های بعدی دشوار.

۱۶. پس مهاجرت پیش می آید؟

طبیعتا جابجایی بزرگ جمعیت خواهیم داشت، بیکاری خواهیم داشت و توسعه حاشیه های شهری.

۱۷. درباره جابجایی بزرگ جمعیت برآوردی هست؟

من الان نمی توانم بگویم. ممکن است در ستاد احیای دریاچه ارومیه برآوردی باشد. در سال های ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۴ ما یک جابجایی بزرگ جمعیت داشتیم از زابل به گرگان. یعنی ادامه خشکسالی ها و وضعیتی که دریاچه هامون پیدا کرده بود و اتفاقاتی که در افغانستان رخ داده بود و چه و چه، موجب شد که جمعیت ساکن زابل هیچ گونه معیشت جایگزین نداشته باشد. در نتیجه یک کوچ بزرگ صورت گرفت و جمعیت وسیعی از زابل آمد به گرگان و گنبد و کلاله و آزادشهر. الان ما یک جمعیت بزرگ بلوچ-زابلی در این محدوده ها داریم.

این ها قبلا در مزارع پنبه کار می کردند. این کوچ بزرگ باعث شد که بخش بزرگی از جمعیت سیستان و بلوچستان منتقل شود به حوزه داخلی؛ به ویژه به جاهایی که منابع آب وضعیت بهتری داشتند. ما این کوچ های بزرگ را در تاریخ ایران داشته ایم. نزدیک ترین آن ها همین کوچ زابل بوده. قبل از آن چندین بار بعضی از مناطق از جمعیت خالی شده. مثلا کاشان در یک دوره به علت خشکسالی ها به کلی تخلیه شد و جمعیت باقی مانده اش آمد به سمت گیلان.

حدود سال ۱۲۹۴. از همین آذربایجان هم قبل از مشروطه ۲۰۰ هزار نفر به سمت باکو مهاجرت کردند و جمعیت ایرانی باکو را شکل دادند. ما باید منتظر ایجاد حاشیه شهر ارومیه و زنجان و تبریز و ... در اثر مهاجرت ناشی از خشک شدن دریاچه ارومیه باشیم. اگر عللی که توضیح دادم رفع نشوند، این کوچ اقلیمی ناگزیر است.

۱۸. شهر ارومیه چه وضعی پیدا می کند؟

ارومیه در حلقه اول پیامدهای ناشی از خشک شدن دریاچه است. عده زیادی از مناطق روستایی نزدیک تر به دریاچه، به حاشیه شهر ارومیه می روند و طبیعتا افراد بسیاری هم از شهر ارومیه به شهرهای دیگر می روند. احتمالا خیلی از مردم ارومیه به سمت ترکیه می روند، خیلی از هم کردستان ایران به کردستان عراق خواهند رفت.

۱۹. تبریز چه وضعی پیدا می کند؟

خبرنامه شماره 144 ویژه بهمن ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

تبریز در حلقه دوم است و طبیعتاً به عنوان یک کلان‌شهر آسیب جدی می‌بیند. جمعیت خود تبریز ممکن است کاهش چندانی پیدا نکند ولی مناطقی مثل مراغه و شرفخانه از این حیث آسیب جدی خواهند دید.

۲۰- ممنون از یانکه وقت خود را در اختیار ما قرار دادید.